3 ـ رەتكى ورتالىقتىڭ شينجياڭ قىزمەتى جونىندەگى اڭگىمە ٴماجىلىسىنىڭ رۋحىن ۇيرەنەيىك، دايەكتىلەندىرەيىك
جاڭا داۋىردەگى جۇڭگوشا سوتسياليستىك شينجياڭ قۇرۋعا قۇلشىنايىق

كۇرەسكەرلىك جاس داۋرەن

حۋ گوشيڭ:

ٴشول دالاداعى تەمىر ايداعاردى بەرىك ساقتايمىن

جاڭا جاستار

☐ **انار بولات \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ٴتىلشىسى**
لۋ فىڭباۋ، ەرىكتى ٴتىلشى يان شين

حوتاننان چارقىلىققا قاتنايتىن تەمىر جولدىڭ اشىلىپ ىسكە قوسىلاتىن كۇنى بارعان سايىن تاياپ كەلەدى، حۋ گوشيڭ ٴشىداپ وتىرا الماي تاعى دا جۇمىس باسىنا بارىپ، جول جەلىسى، ەكى جاعالاۋداعى اعاشتار جانە ٴشوپ شاقپاقتار سياقتىلاردى تەكسەردى. ول: "بۇل تەمىر جولدىڭ سالىنۋىنا مەن دە ات سالىسقام، ەشقانداي اعاتتىق كەتۋىنە بولمايدى"، ـ دەدى.

33 جاستاعى حۋ گوشيڭ جۇڭگو تەمىر جولى ٴۇرىمجى مەكەمەسى توبى شەكتى سەرىكتەستىگى شينجياڭ حوتان ـ چارقىلىق تەمىر جولى شەكتى جاۋاپكەرشىلىك سەرىكتەستىگى قۇرىلىس باسقارۋ ٴبولىمىنىڭ باستىعى، 10 جىلدىڭ الدىندا داشۋەنى بىتىرگەن ول حۋبەيدان شينجياڭعا كەلدى، سودان باستاپ شينجياڭ تەمىر جولىمەن مىقتاپ قوساقتالدى.

2018 ـ جىلدىڭ اياعىندا حوتان ـ چارقىلىق تەمىر جولى قۇرىلىس باستادى، تەمىر جولدىڭ قۇمدى شولدە ورنالاسقان بولەگىنىڭ ۇزىندىعى 538 كيلومەترگە جەتىپ، بۇكىل جەلىنىڭ جارتىسىنان اسىپ ٴتۇستى. قۇمدى بوران سوعاتىن ماۋسىمدا قۇمدى بوران جول تاعانى مەن رەلىستەردى كومىپ تاستايدى، قۇمنىڭ سىلتىلىك قاسيەتى كۇشتى بولعاندىقتان، جول تاعانىنا جىلىپ قالاتىن بولسا شاعىل تاستاردى شەگەدەي قاتىرىپ تاستايدى دا، پويەز قاتىناۋ حاۋىپسىزدىگىنە ىقپالىن تيگىزەدى.

قۇمدى شولدە تەمىر جول سالۋ ٴۇشىن قۇمدى تىزگىندەۋدى الدىمەن ىستەۋ كەرەك. جول جەلىسىنىڭ حاۋىپسىزدىگىن قالاي قورعاۋ كەرەك دەگەن ماسەلە قۇرىلىس جۇرگىزۋشىلەردىڭ جەڭۋگە ٴتيىستى قيىن ماسەلەسىنە اينالدى. ەڭ اقىرىندا، وسىمدىك ارقىلى جەلدەن ساقتانىپ قۇمدى ورنىقتىرۋ باستى تاڭداۋ بولدى.

قۇمدى شولدە تەمىر جول سالۋ اسىلىندە قيىندىقتا قيىندىق جامايتىن شارۋا بولاتىن، ەندى قۇمدى شولدە تۋراڭعى جانە جىڭعىل سياقتىلاردى ٴوسىرۋ قاجەت بولدى، بۇل مىندەت توتەنشە ماشاقاتتى ەدى. وسى قيىن ماسەلەنى شەشۋ ٴۇشىن، حۋ گوشيڭ 6 رەت ماماندارды ۇيىمداستىرىپ عىلىمي تالقى جۇرگىزدى، تاعى وڭتۇستىك شينجياڭنىڭ ٴبىرسىپىرا جەرلەرىنە تالاي رەت ىزدەنىپ بارىپ، جەرگىلىكتى ورىنداعى "اۋىل ماماندارىنىڭ" قۇمدى شولدە وسىمدىك ٴوسىرۋ تاجىريبەسىن ۇيرەنىپ، قايتىپ كەلگەننەن كەيىن قايتا ـ قايتا تاجىريبەدەن وتكىزەدى.

ٴبىر رەتتە بولماسا 2 رەت، 2 رەتتە بولماسا 3 رەت تاجىريبە جاسادى... 2020 ـ جىلعى كوكتەم، كۇز ماۋسىمدارى جانە 2021 ـ جىلعى كوكتەم ماۋسىمىنىڭ 3 ەگىس مەزگىلىندە قورىتىندى شىعارىپ جانە دارەجەسىن ٴوسىرۋ ارقىلى حۋ گوشيڭ ەڭ اقىرىندا قۇمنىڭ ورنىنا توپىراق تولتىرۋ، وسىمدىكتەردىڭ ٴتۇرىن وزگەرتۋ سياقتى شارالاردى قولدانىپ، سوڭىندا بۇل "بوگەتتى" باعىندىردى.

قازىر حوتان ـ چارقىلىق تەمىر جولىندا ٴشوپ شاقپاقتان 50 ميلليون شارشى مەترگە جۋىق جاسالىپ، سەكسەۋىل، جىڭعىل، شىرعاناق سياقتىلاردان 13 ميلليون تۇپكە جۋىق ەگىلىپ، قۇمدى ٴشول دالادا ەكولوگيالىق قالقان تۇرعىزىلدى.

حوتان ـ چارقىلىق تەمىر جولى نىسانىنىڭ قۇرىلىس ۋاقىتى شۇعىل، مىندەتى اۋىر بولدى، ٴتۇرلى قۇرىلىس جۇرگىزۋ ٴتۇيىندى نىساناسىن ٴساتتى ورىنداۋ ٴۇشىن، حۋ گوشيڭ ۇنەمى تاڭ اتپاستان جولعا شىعىپ، جەلى بويىنداعى ٴارقايسى قۇرىلىس جۇرگىزۋ ناق مايدانىن تەكسەرىپ، تۇستە سول جەردە كوپشىلىكپەن بىرگە تاماقتانىپ، كەشتە تۇرعان جەرىنە قايتىپ كەلىپ ٴوندىرىستى جايعاستىرۋ جيىنىن ۇيىمداستىرىپ، كۇندىز بايقاعان ماسەلەلەر مەن قيىنشىلىقتارعا تالداۋ جاساپ، شەشۋ جوباسىن ورتاعا قويادى. جيىننان كەيىن، ول تاعى دا كەڭسەسىندە تۇنىمەن قىزمەت ىستەپ، كەلەسى كۇنگى قىزمەتتەردى ورنالاستىرادى.

4 جىلدان استام ۋاقىتتان بەرى حۋ گوشيڭنىڭ وتباسىنداعىلارمەن بىرگە بولعان كۇندەرى بولەك تۇرعان كۇندەرىنەن از بولدى، ۇزاق ۋاقىت قۇمدى ٴشولدىڭ قويناۋىندا تۇرىپ، جول جاساپ، اعاش ەگىپ، ۇلان ـ بايتاق قۇمدى شولدە قۇرىلىس سالۋدىڭ حيكمەتىن جاراتىپ، تاكلاماكاندى اينالعان تەمىر جول جەلىسىن ارمانىنان رەالدىققا اينالدىردى.

"حوتان ـ چارقىلىق تەمىر جولىندا تەز ارادا پويەز قاتىنايدى، مەن تاعى دا كەلەسى نىسانعا سايىس جاريالايمىن، مەن ٴوزىمنىڭ جاستىق ورالىمدى شينجياڭنىڭ تەمىر جول ىستەرىنە ارنايمىن، ٴار ۇلت بۇقاراسى ۇيلەرىنىڭ ەسىك الدىنان پويەزعا وتىراتىن جاعدايعا جەتكىزەمىن"، ـ دەدى حۋ گوشيڭ.

(باسى 1 ـ بەتتە)

دارىندىلاردى باعالاۋ تۇزىمىنە رەفورما جاساپ، دارىندىلاردى ىنتالاندىرۋ مەحانيزمىن كەمەلدەندىرىپ، دارىندىلاردى جاڭالىق اشۋعا، جاسامپازدىق جاراتۋعا ىنتالاندىرۋ؛ 10 ميلليارد يۋاندىق دارىندىلاردى دامىتۋ قورىن ورنالاستىرىپ، كەلەلى كاسىپ سالاسى نىساندارىنىڭ، ماڭىزدى قۇرىلىس ينجەنەريالارىنىڭ، كەلەلى عىلىمي زەرتتەۋ تۇعىرلارىنىڭ، شەشۋشى حالىق تۇرمىسى سالاسىنىڭ، ت.ب دارىندى باۋلۋىنا، ەڭگىزۋىنە قولداۋ كورسەتىپ، ٴتۇيىندى دارىندىلار قىزمەتىن قامتاماسىز ەتۋدى پارمەندى ىلگەرىلەتۋ؛ نازاردى قىزمەت وتەۋدىڭ جوعارى ساپالى داموۋىنا شوعىرلاندىرىپ، "تيانشان دارىندىلارى" باۋلۋ جوسپارى، "بوعدا دارىندىلارى" ەڭگىزۋ جوسپارى، كاسىپ سالاسىنىڭ دارىندىلار باۋلۋ نىسانى سياقتى كەلەلى دارىندىلار نىسانىن اتقارىپ، دارىندىلار قوسىنى قۇرىلىسىن ىلگەرىلەتۋ؛ دارىندىلار باۋلۋ جۇيەسىن كەمەلدەندىرىپ، جوعارى مەكتەپتەردىڭ نەگىزگى شەپ رولىن ساۋلەلەندىرىپ، كاسىپورىنداردىڭ تۇلعالىق ورنىن كورنەكتىلەندىرىپ، عىلىمي زەرتتەۋ، جاڭالىق اشۋ تۇعىرى قۇرىلىسىن كۇشەيتىپ، دەربەس جاڭالىق اشاتىن دارىندىلار ۇلگىسى كورسەتۋ رايونىن تۇلعالاپ، تاڭداۋلى دارىندىلاردى ۇزدىكسىز باۋلۋ، جەتىلدىرۋ؛ سۇرانىستى باعدار ەتۋگە تاباندى بولىپ، شينجياڭنىڭ ەرەكشەلىككە يە كاسىپ سالالارىنىڭ دارىندىلاردى توپتاۋ رولىن جانە شينجياڭعا باعىتتامالى كومەكتەسۋدىڭ باسىمدىعىن تولىق ساۋلەلەندىرىپ، ورەلى دارىندىلار مەن اقىل ـ پاراسات بايلىعىن بەلسەنە ەڭگىزىپ، ولاردان ويداعىداي پايدالانۋ؛ دارىندىلاردى دامىتۋ ورتاسىن ساپالاندىرىپ، دارىندىلاردى بار كۇشىمەن ۇگىتتەپ، ماداقتاپ ـ سيلاپ، دارىندىلارعا قىزمەت وتەۋدى قامتاماسىز ەتۋ جۇيەسىن اقاۋسىزداندىرىپ، دارىندىلاردى تاني بىلەتىن، دارىندىلاردى اياليتىن، دارىندىلاردى قادىرلەيتىن، دارىندىلاردى ىستەتەتىن قويۋ رايدى قالىپتاستىرۋ كەرەك.

«اتقارۋ پىكىرىندە» مىنالار باسا دارىپتەلدى: پارتيا دارىندىلاردى باسقارۋعا تاباندى بولىپ، پارتيانىڭ دارىندىلار قىزمەتىنە جالپى بەتتىك باسشىلىعىن كۇشەيتىپ، جاڭا داۋىردەگى دارىندىلار قىزمەتىنىڭ ٴتۇرلى مىندەتىن جاپپاي تياناقتاندىرۋ كەرەك. ٴار دارەجەلى پارتكومدار مەن ۇكىمەتتەر دارىندىلار قىزمەتىنە قاتىستى كەلەلى ساياساتتاردى تياناقتاندىرۋدى، ٴتۇيىندى قىزمەتتەردى ىلگەرىلەتۋدى، ٴتۇيىندى دارىندىلارعا قىزمەت وتەۋدى مىقتى يگەرىپ، بەلگىلى مەرزىمدە دارىندىلار قىزمەتى ٴماجىلىسىن اشىپ، ماسەلەلەردى دەر كەزىندە بايقاپ، شەشۋ كەرەك. دارىندىلارعا ساياسي جەتەكشىلىكتى كۇشەيتىپ، قالىڭ دارىندىلاردى عالىمدار رۋحىن اسقاقتاتۋعا، شەكارا وڭىرگە تامىر تارتۋعا، شەكارا وڭىرگە ۇلەس قوسۋعا جەتەكتەۋ كەرەك. اقپارات قۇرالدارىنىڭ قوعامدىق پىكىر ۇگىتتەۋ رولى مەن باقىلاۋ رولىن تولىق ساۋلەلەندىرىپ، دارىندىلاردى دامىتۋدى جەبەيتىن تاماشا قوعامدىق راي قالىپتاستىرۋ كەرەك.

(باسى 1 ـ بەتتە)

ٴماجىلىس مىنالاردى اتاپ كورسەتتى: ٴبىدايدى شۇعىل جاعدايعا توتەپ بەرۋ بويىنشا ساتىپ الۋدى باسقارۋدى كۇشەيتۋ پارتيا ورتالىق كوميتەتىنىڭ، مەملەكەتتىك كەڭەستىڭ "التىنى ورنىقتىرۋ"، "التىنى قامتاماسىز ەتۋ" قىزمەتىن ۇزدىكسىز ويداعىداي جاقسى ىستەۋدى مۇقيات دايەكتىلەندىرۋدىڭ، تياناقتاندىرۋدىڭ، ەكونوميكا جونىندەگى ٴبىرسىپىرا ساياسات ـ شارالاردى تىڭعىلىقتى ورنىقتىرۋدىڭ ماڭىزدى شاراسى، ەگىنشىلەردىڭ استىق ەگۋ بەلسەندىلىگىن جەبەۋدە، استىق ەگەتىن ەگىنشىلەردىڭ ۇقىق ـ مۇددەسىن قورعاۋدا، حالىق تۇرمىسىن ۇزدىكسىز جاقسارتۋدا، ماكرولىق ەكونوميكانىڭ جالپى جاعدايىن كۇش سالا ورنىقتىرۋدا، ەكونوميكالىق اينالىمدى ۇيلەسىمدى ارالىقتا ساقتاۋدا، قوعامدىق كەلەلى جاعدايدىڭ ورنىقتىلىعىنا شىنايى كەپىلدىك ەتۋدە ماڭىزدى ٴمان الادى. بازارلاندىرۋ رەفورماسىن ۇزدىكسىز تەرەڭدەتىپ، ساپالىسىنىڭ باعالى بولۋىنا تاباندى بولىپ، ۇكىمەتتىڭ جەتەكشىلىك رولىن ساۋلەلەندىرىپ، ٴوندىرۋ، ساتىپ الۋ، ساقتاۋ، مانەرلەۋ جانە اينالىمعا سالۋ سياقتى بۋىنداعى ماسەلەلەردى ٴبىر تۇتاس جوسپارلاپ، شەشىپ، استىق بازارىن قامداۋعا جانە باعانىڭ ورنىقتىلىعىنا كەپىلدىك ەتۋ كەرەك.

ٴماجىلىس مىنالاردى اتاپ كورسەتتى: اۋىل شارۋاشىلىعىنان باسقا كاسىپكە ويىسقان حالىقتى قالا تۇرعىنىنا اينالدىرۋدى ىلگەرىلەتۋدى جاڭاشا قالا ـ قالاشىقتاندىرۋدىڭ ٴتۇيىندى مىندەتى ەتۋگە تاباندى بولىپ، تۇراقتى تۇراتىن جەردىڭ نەگىزدىك الەۋمەتتىك قىزمەت وتەۋمەن قامداۋ ٴتۇزىمىن اقاۋسىزداندىرىپ، اۋىل شارۋاشىلىعىنان باسقا كاسىپكە ويىسقان حالىقتىڭ قالاعا ٴسىڭىسۋ ساپاسىن جوعارىلاتۋ كەرەك. ٴىرى، ورتا، شاعىن قالالار مەن شاعىن قالا ـ قالاشىقتاردىڭ سايكەستى داموۋىن جەبەپ، تىعىزدىعى مەن سيرەكتىگى ۇيلەسىمدى، جۇمىس ٴبولىسى سايكەسىمدى، فۋنكتسياسى كەمەلدى قالا ـ قالاشىقتاندىرۋ كەڭىستىك جاعدايىن قالىپتاستىرۋدى ىلگەرىلەتۋ كەرەك. حالىقتىڭ قالاسىن حالىق قۇرۋعا، حالىقتىڭ قالاسى حالىق ٴۇشىن بولۋعا تاباندى بولىپ، قونىستانۋعا جايلى، سەرپىمدى، جاسامپاز، زەردەلى، جاسىل، وركەنيەتتى قالا قۇرۋ كەرەك. اۋدان كولەمىن نەگىزگى بىرلىك ەتىپ قالا مەن اۋىلدى توعىستىرا دامىتۋدى ىلگەرىلەتىپ، قالا ـ قالاشىقتاردىڭ نەگىزدىك قۇرىلعىلارىنىڭ اۋىل ـ قىستاققا قاراي كەڭەيۋىن، الەۋمەتتىك قىزمەت وتەۋ مەن قوعامدىق ىستەردىڭ اۋىل ـ قىستاقتى قامتۋىن ىلگەرىلەتۋ كەرەك.

ٴماجىلىس مىنالاردى باسا دارىپتەدى: جەر ـ جەر حالىق تۇرمىسىنىڭ قۇت ـ بەرەكەسىنە كەپىلدىك ەتۋ جاۋاپكەرشىلىگىن شىن مانىندە ارقالاپ، ۋاقىت كۇتىپ تۇرمايدى دەيتىن كوكەي تەستىلىك سەزىممەن ەكونوميكانى ورنىقتىرۋ ساياساتىن تاعى دا ەگجەي ـ تەگجەيلىلەندىرۋدى، تاعى دا تياناقتاندىرۋدى ىلگەرىلەتىپ، ەكىنشى ماۋسىمدا ەكونوميكانىڭ ۇيلەسىمدى ارتۋىنا شىنايى كەپىلدىك ەتىپ، ەكونوميكالىق جالپى جاعدايدى ورنىقتىرۋ كەرەك. ساياساتتى تاعى دا جالپىلىق سارالاپ، ەگجەي ـ تەگجەيلىلەندىرىپ، ناقتىلاندىرىپ، بازار تۇلعاسى مەن حالىق بۇقاراسىنىڭ بىلۋگە ٴتيىستىنى تەگىس بىلۋىنە، يگىلىكتەنۋگە تيىستىدەن جەتىسىنشە يگىلىكتەنۋىنە مۇمكىندىك جاساۋ كەرەك. "تومەنگە بەرۋ، باسقارۋ، قىزمەت وتەۋ" رەفورماسىن تەرەڭدەتىپ، رەفورما شارالارىنان، بازارلاندىرۋ ادىستەرىنەن پايدالانىپ قيىن ماسەلەلەردى شەشۋگە تاباندى بولۋ كەرەك. ايماقتار، وبلىستار، قالالار ۇيىمدىق باسشىلىقتى كۇشەيتىپ، ساياسات ـ شارالاردىڭ تياناقتانىپ، ٴونىم بەرۋىن ىلگەرىلەتىپ، ساياساتتىڭ بۇكىل شينجياڭداعى بازار تۇلعالارىنا تەز، تىكە پايدا جەتكىزۋىنە شىنايى كەپىلدىك ەتۋ كەرەك.

ٴماجىلىس باسقا دا ىستەردى اقىلداستى.

(باسى 2 ـ بەتتە)

ٴبىرىنشى، دارىندىلاردى زور كۇشپەن ۇگىتتەۋ، ماداقتاۋ ـ سيلاۋ، ماراپاتتاۋ. تاڭداۋلى دارىندىلاردى ۇگىتتەۋ سەرپىنىن كۇشەيتىپ، ٴمورال مەن كاسىپتە بىردەي ۇزدىك دارىندىلار تيپتەرىن زور كۇشپەن تاڭداپ تۇلعالاۋ. اۆتونوميالى رايوننىڭ كورنەكتى ۇلەس قوسقان ماماندارىن باعالاپ تاڭداۋ، ماداقتاۋ ـ سيلاۋ قىزمەتىن كەمەلدەندىرىپ، "شينجياڭ تاڭداۋلى دارىندىلار سيلىعى"، "جاڭالىق اشقان، شارۋاشىلىق قۇرعان دارىندىلار سيلىعى"، "تەحنيكالىق شەبەر دارىندىلار سيلىعى"، "تاڭداۋلى جاس دارىندىلار سيلىعى"، "نەگىزگى ساتىعا ٴوزىن ارناعان دارىندىلار سيلىعى" سياقتى 5 دارىندىلار سيلىعىن تاعايىنداۋ، سيلىققا يە بولعاندار، ەڭ جوعارى بولعاندا، ٴبىر ميلليون يۋانعا دەيىنگى سيلىققا يە بولۋ. ەكىنشى، دارىندىلارعا قىزمەت وتەۋ قامتاماسىز ەتۋ جۇيەسىن اقاۋسىزداندىرۋ. دارىندىلار جاپپاي كوڭىل بولەتىن نوپۋس قوندىرۋ، تۇرعىن ٴۇي، پەرزەنتتەردىڭ وقۋعا ٴتۇسۋى، جۇبايىنىڭ ورنالاسۋى، ەمدەۋ قىزمەت وتەۋى سياقتى جاقتاردا ٴبىر قىدىرۋ سايكەستى ساياسات بەلگىلەپ، دارىندىلارعا جالپىلىق قىزمەت وتەۋ ينفورماتسيا تۇعىرىن، دارىندىلارعا قىزمەت وتەۋ ورتالىعىن قۇرۋ، دارىندىلارعا قىزمەت وتەۋ ارناۋلى قىزمەتكەرىن دايىنداۋ، دارىندىلارعا قىزمەت وتەۋ ىستىق لينيالى تەلەفونىن اشۋ، دارىندىلارعا قولايلى، جوعارى ٴونىمدى قىزمەت وتەۋ. ٴۇشىنشى، دارىندىلار ورتاسىن ارناۋلى جونگە سالۋ. "ٴماناسىپ قۋدىرەتى"، اكىمشىلىكتەندىرۋ سياقتى ماسەلەلەردى ٴبىر ـ بىردەن جونگە سالىپ، دارىندىلاردى دامىتۋدىڭ زاڭمەن باسقارىلاتىن، ولشەمدەستىرىلگەن ورتاسىن قالىپتاستىرۋ. عىلىمي زەرتتەۋشىلەردىڭ اۋىرتپالىعىن جەڭىلدەتۋ ارناۋلى ارەكەتىن ۇزدىكسىز ىلگەرىلەتىپ، ٴبىرىنشى شەپتەگى مامان دارىندىلاردىڭ تۇگەلدەي كاسىپكە قاتىسسىز قىزمەتكە قاتىناسپاۋىن ايقىنداپ، قاتەلىكتى كەشىرۋ، تۇزەتۋ مەحانيزمىن كەمەلدەندىرىپ، دارىندىلاردىڭ الاڭسىز جاڭالىق اشۋىنا، جاسامپازدىق جاراتۋىنا تاماشا ورتا ازىرلەۋ.

سۇراۋ: اۆتونوميالى رايوننىڭ «اتقارۋ پىكىرىن» دايەكتىلەندىرۋ، تياناقتاندىرۋ جونىندە قانداي ناقتى ورنالاستىرۋى جانە تالابى بار؟

جاۋاپ: «اتقارۋ پىكىرى» كەزەكتەگى جانە الداعى ٴبىر مەزگىلدەگى رايونىمىزدىڭ دارىندىلار قىزمەتىنە جەتەكشىلىك ەتەتىن تۇعىرنامالىق حۇجات، جاقسى ساياساتتى، ەڭ ماڭىزدىسى، ويداعىداي تياناقتاندىرۋ، مەحانيزمدى اقاۋسىزداندىرۋ، جاۋاپكەرشىلىكتى ناقتىلاندىرۋ، باقىلاۋ ـ تەكسەرۋدى كۇشەيتۋ، ناقتى ونىمدىلىككە جەتۋگە تالپىنۋ كەرەك. ٴبىرىنشى، پارتيانىڭ دارىندىلاردى باسقارۋىنا تاباندى بولۋ، پارتكومنىڭ (پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ) "ٴبىرىنشى باسشىسى" ٴوزى يگەرۋ، سالاعا جاۋاپتى باسشى ناقتى يگەرۋ، پارتكوم ٴبىر تۇتاس باسشىلىق ەتەتىن، ۇيىمداستىرۋ تاراۋى باستاماشىلىق ەتىپ، جالپى جاقتان يگەرەتىن، فۋنكتسيالىق تاراۋلار ٴوز مىندەتىن ادا ەتىپ، ٴتىعىز سايكەسەتىن، قوعامدىق كۇشتەر كەڭ كولەمدە قاتىساتىن دارىندىلار قىزمەتى ارناسىن اقاۋسىزداندىرۋ، قىزمەت اينالىمى مەحانيزمىن كەمەلدەندىرۋ، دارىندىلار قىزمەتى كۇشىن مىقتىلاردان سەپتەپ، قىزمەتتىڭ بىرىككەن كۇشىن قالىپتاستىرۋ كەرەك. ەكىنشى، دارىندىلار قىزمەتىندەگى كەلەلى ىستەردى الىمدەۋ، ماڭىزدى ينفورماتسيالاردى حابارلاۋ، ۋاق ـ ۋاق ورنالاستىرۋ جانە جاۋاپكەرشىلىگىن قۇزاستىرۋ ٴتۇزىمىن اتقارىپ، ماڭىزدى دارىندىلار قىزمەتىن نىسانداندىرىپ باسقارىپ، دارىندىلار ساياساتىن تياناقتاندىرۋ، دارىندىلار ۇسىنىلىمى سەرپىنى، دارىندىلار قوسىنى قۇرىلىسى، دارىندىلار نىسانىن ىلگەرىلەتۋ، دارىندىلار ورتاسىن ساپالاندىرۋ سياقتىلاردى ٴار دارەجەلى باسشىلىق القانىڭ جىلدىق (ناتيجە) تەكسەرۋىنىڭ، شارلاۋ، شارلاپ تەكسەرۋدىڭ ماڭىزدى مازمۇنىنا ەنگىزۋ كەرەك. دارىندىلار قىزمەتى ساياساتى جاۋاپكەرشىلىگىن، مىندەتتىن تياناقتاندىرماعانداردىڭ ٴتارتىپ، بەلگىلەمە بويىنشا جاۋاپكەرشىلىگىن قۇزاستىرۋ كەرەك. ٴۇشىنشى، اۆتونوميالى رايون ٴتۇيىندى قىزمەت مىندەتتەرىن اشالادى ٴارى جاۋاپتى ورىنداردى ايقىندادى، سونىمەن بىرگە تاياۋدا ارناۋلى ٴماجىلىس اشىپ ورنالاستىرۋ جاساپ، «اتقارۋ پىكىرىن» تياناقتاندىرۋدى كەزەكتەگى جانە الداعى ٴبىر مەزگىلدەگى دارىندىلار قىزمەتىنىڭ وزەكتى مىندەتى ەتىپ، يدەيادا تياناقتاندىرادى، مىندەتتى تياناقتاندىرادى، ساياساتتى تياناقتاندىرادى، نىساندى تياناقتاندىرادى. ٴبىز اۆتونوميالى رايونىمىزداعى ٴار دارەجەلى پارتكومنىڭ، ۇكىمەتتىڭ جانە قوعامداعى ٴار جاقتىڭ بىرگە قۇلشىنۋىندا، «اتقارۋ پىكىرىنىڭ» ىشكەرىلەي دايەكتىلەندىرىلىپ، تياناقتاندىرىلۋىنا ساي، شينجياڭنىڭ دارىندىلاردى دامىتۋ ٴىسىنىڭ، ٴسوز جوق، تىڭ ساتىعا كوتەرىلەتىندىگىنە سەنەمىز.

(باسى 1 ـ بەتتە)

«حابارلاندىرۋدا» مىنالار اتاپ كورسەتىلدى: فينانس قۇرىلىمدارى امانات ـ قارىز بەرۋدە ۇستەلىمدى ارتتىرۋ، ىركىندىنى ورنىقتىرۋ قىزمەت تالابىن تياناقتاندىرىپ، قايتالاي قارىز اقشا بەرۋ، قايتالاما ديسكونت جانە باعىتتامالى توتە جەتكىزۋ قۇرالىنان ويداعىداي پايدالانىپ، تۇسپالدىق قارىز اقشا بەرۋ جوباسى ورنالاستىرۋىن ويداعىداي جاساپ، ٴتۇيىندى سالالار مەن ٴالسىز بۋىندارعا امانات ـ قارىز بەرۋ قولداۋىن كۇشەيتىپ، امانات ـ قارىزدىڭ ارتۋىنىڭ ورنىقتىلىعىن جانە بايانىدىلىعىن اناعۇرلىم كۇشەيتىپ، تۇتاس جىلدىق امانات ـ قارىزدىڭ تەپە ـ تەڭ بەرىلۋىن ساقتاپ، قارجى قۇراۋ وزىندىك قۇنىنىڭ ورنىقتىلىق بارىسىندا تومەندەۋىن ۇزدىكسىز ىلگەرىلەتۋ كەرەك.

«حابارلاندىرۋدا» مىنالار تالاپ ەتىلدى: فينانس قۇرىلىمدارى شاعىن، ۇساق كاسىپورىنداردىڭ امانات ـ قارىز بەرۋدە مىندەتتى ادا ەتكەندەرىنىڭ جاۋاپكەرشىلىگىن قۇزاستىرماۋ، ارىزدانۋ، سايكەستىرۋ مەحانيزمىنىڭ رولىن ساۋلەلەندىرىپ، شۋاق سىلاۋ ارەكەتى مەن "ٴتورتتى ەڭگىزۋ" قيمىلىن دەن قويا ورىستەتىپ، باعىتتامالى فينانس ونىمدەرىندە جاڭالىق جاساۋعا ىزدەنىس جاساپ، شاعىن، ۇساق كاسىپورىنداردى امانات ـ قارىزبەن قامداۋدى ۇزدىكسىز كەڭەيتىپ، شاعىن، ۇساق كاسىپورىنداردىڭ قارىز اقشا الۋعا باتىلدىق ەتۋ، قارىز اقشا العىسى كەلۋ، قارىز اقشا الا الۋ، قارىز اقشا الا ٴبىلۋ بايانىدى مەحانيزمىن ورناتۋ؛ ىندەت كەزىندەگى ەرەكشە فينانس ساياساتىن تياناقتاندىرىپ، قيىنشىلىققا ۇشىراعان بازار نەگىزگى تۇلعالارىن فينانستىق جاقتان كومەكتەسۋ ـ سۇيەمەلدەۋدى ۇزدىكسىز كۇشەيتىپ، نەگىزدىك فينانستىق قىزمەت وتەۋدى ۇزدىكسىز ويداعىداي ىستەۋ كەرەك.

«حابارلاندىرۋدا» مىنالار ايقىندالدى: فينانس قۇرىلىمدارى فينانستاعى قارجى قوسۋدى ورنىقتىراتىن ويداعىداي نەگىزگى قوسىن بولىپ، اۆتونوميالى رايوننىڭ "14 ـ بەسجىلدىق" دامۋ جوباسى مەن وڭىرلىك ستراتەگيالىق ورنالاستىرۋىن تياناق ەتىپ، نازاردى قاتىناس، ەنەرگيا، سۋ يگىلىگى، حابارلاسۋ، قالا ـ قالاشىق سياقتى سالالارعا شوعىرلاندىرىپ، فينانس بايلىعىن ۇيلەسىمدى جايعاستىرىپ، ورتا، ۇزاق مەرزىمدىك امانات ـ قارىز ۇسىنىلىمىن مولايتىپ، كەلەلى نىسانداردى قارجىمەن قولداۋدى جانە ونەركاسىپتە قۋاتتى رايون قۇرۋ ستراتەگياسىن اتقارۋدى ىلگەرىلەتۋدى تىڭعىلىقتى تۇردە ويداعىداي ىستەۋ؛ عىلىم ـ تەحنيكا، جاسىل، تومەن كومىر قىشقىل گازدى بولۋ، اۋىل ـ قىستاقتى گۇلدەندىرۋ سياقتىلارعا قاراتىلعان فينانستىق قولداۋدى كۇش سالا ارتتىرۋ؛ پارىقتى تۇرعىن ٴۇي امانات ـ قارىز ساياساتىن تياناقتاندىرىپ، تۇرعىن ٴۇي سالاسىنداعى فينانستىق قىزمەت وتەۋدى كەمەلدەندىرۋ كەرەك.

«حابارلاندىرۋدا» مىنالار باسا دارىپتەلدى: فينانس قۇرىلىمدارى قولايلىلاستىرۋ ساياساتىن تياناقتاندىرىپ، شەكارا اتتاعان فينانستىق بلوكچەيىن قىزمەت وتەۋ تۇعىرىنان پايدالانۋدى ىشكەرىلەي جالپىلاستىرىپ، اناعۇرلىم جوعارى دەڭگەيدەگى ساۋدا قارجى قوسۋىندا حالىق اقشاسىمەن ەسەپ جابۋدى قولايلىلاستىرۋدىڭ سىناق ٴتۇيىنىن ورنىقتى ورىستەتىپ، شەتەل اقشاسىن باسقارۋ جانە شەكارا اتتاعان حالىق اقشاسى قىزمەت وتەۋىن ساپالاندىرۋ؛ "كەشەندى قىزمەت وتەۋ تەرەزەسىن" قولدانۋدى جالپىلاستىرىپ، كاسىپورىنداردى اكىمشىلىك رۇقسات ەتۋ جۇمىسىن ينتەرنەتتە بىتىرۋگە شابىتتاندىرىپ، شەتەلگە قاتىستى ەكونوميكالىق قىزمەت وتەۋ دەڭگەيىن اناعۇرلىم جوعارىلاتۋ؛ بازار نەگىزگى تۇلعالارىنىڭ شەتەل اقشاسىنىڭ حاۋىپ ـ قاتەرىن باسقارۋ قابىلەتى قۇرىلىسىنا قىزمەت وتەۋدى ۇزدىكسىز كۇشەيتىپ، شەتەلگە قاتىستى كاسىپورىنداردىڭ سىندىرىلىم قاتەرىنەن ٴونىمدى ساقتانۋ كەرەك.

«حابارلاندىرۋدا» مىنالار الىعا قويىلدى: فينانس قۇرىلىمدارى امانات ـ قارىزدىڭ ارتۋى مەن قاتەردەن ساقتانۋدىڭ قاتىناسىن ويداعىداي تەڭگەرىپ، بازارلاندىرۋ، زاڭمەن باسقارۋ پرينسيپىنە تاباندى بولىپ، قارجىنىڭ بەتالىسىن، حاۋىپ ـ قاتەر جاعدايىن باقىلاۋ ـ تەكسەرۋدى كۇشەيتىپ، جۇيەلىك فينانس قاتەرىن تۋدىرماۋ تومەنگى شەگىن بەرىك ساقتاۋ؛ حالىق بانكەسى باعالاۋ، باقىلاۋ ـ جەتەكشىلىك ەتۋ رولىن ساۋلەلەندىرىپ، دۇرىس باعىتتا شابىتتاندىرۋدى كۇشەيتىپ، ناقتى ەكونوميكانى فينانستىق قولداۋدىڭ ساپاسىن، ونىمدىلىگىن اناعۇرلىم جوعارىلاتۋ كەرەك.